

samfunn for alle

Norsk Forbund for Utviklingshemmede → nr 1 | 2005

NFU med
ny grafisk
profil side 8

- ▶ Nytt dokumentasjonssenter side 4
- ▶ Reportasje om Vågakaillan side 14

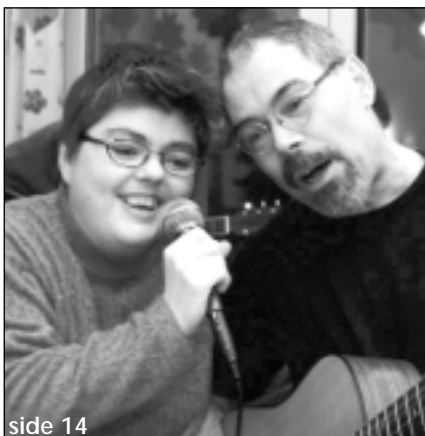
innhold

side 6

side 8

side 14

Nyheter

Nytt dokumentasjonssenter for funksjonshemmede opprettet.....	4
Forskningsrapport om europeiske institusjoner	5
Leyla-saken opp på nytt etter press	6
Lettlest	6

Forbundslederen har ordet

Godt nytt arbeidsår	7
---------------------------	---

NFU-nytt

Ny grafisk profil	8
-------------------------	---

Reportasje

Vågakaillan	14
-------------------	----

Lover og regler

Fri rettshjelp endret.....	18
----------------------------	----

NFU-nytt

Blant annet om vervepremiering og kurs støttet av Helse og Rehabilitering	19
Lettlest	21
Aktivitetskalender	22

NFU sin organisasjons- og ferieleir

- informasjon og påmelding	24
----------------------------------	----

Lesebrev

Minneord om Erik Bye.....	26
---------------------------	----

samfunn for alle

Medlemsblad for Norsk Forbund
for Utviklingshemmede
Sju utgivelser per år.
Årsabonnement: 300,- kroner
ISSN: 0803-5105
Redaktør: Vidar Haagensen
Forside foto: Margrethe Svedal

Adresse: Samfunn for Alle
NFU
Rosenkrantzgt. 16
0160 Oslo
Sentralbord: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
Direkte: 22 39 60 61
E-post: vidar@nfunorge.org

Annonseaktivisør: AMN A/S
Postboks 24, 3340 Åmot
Telefon: 32 78 17 55
Layout: Hvarings as
Trykk: Allservice as

Utgivelser 2005 og annonsefrister side 23

Glede og skuffelse av Vidar Haagensen

På nyttårsaftnen tenkte undertegnede på søppel. Med glede. Jeg tenkte på at nå skulle NFUs gamle logo forkastes til fordel for en helt ny. Forbundet skulle stå fram i nye klær: Ny grafisk profil, nytt profileringsmaterieil og nytt nettsted. Det var på tide å forkaste en logo som ikke signaliserte det NFU står for og som var laget for en annen tid – der konvolutter og brevark bestemte logoens utforming.

Med glede har jeg deltatt i arbeidet med å gi NFU en ny grafisk profil og profileringsmaterieil. Gjennom et halvt års arbeid har et informasjonsutvalg, en fylkesledersamling og til slutt landsstyret lagt rammene for den nye profilen og materieilet - før arbeidet med å ferdigstille alt til januar 2005 ble påbegynt. Samfunn for alle har gleden av å presentere noe av resultatet i denne utgivelsen. Ny vervebrosjyre, informasjonsbrosjyre, nytt profileringsmaterieil til håndbøker og en fullstendig manual for bruk av grafisk profil for bruk på alle områder er noe av det vi viser.

Skuffelsen

For det nye året setter en seg forsetter. Også NFU hadde gitt seg selv et forsett. Forbundet skulle innføre ny grafisk profil 1. januar. Et klart skille med den forrige grafiske profilen. Det er derfor et skår i gleden. Overgangen til ny profil har ikke

skjedd på noe tilfredsstillende måte.

I skrivende stund opererer organisasjonen med begge logoer. Det nye nettstedet er ikke klar til lansering. Derfor har en valgt å fortsette å benytte seg av det gamle i stedet for å opprette et midlertidig nettsted i ny grafisk profil.

Det finnes en rekke gode grunner til at det ikke har blitt en gjennomført overgang fra 1. januar. En har kommet på etterskudd. Derfor er det heller ikke blitt noen lansering der en gikk ut offensivt med vår nye logo.

Dette burde fått generalsekretær og forbundsleder til å utsette innføringen av den grafiske profilen til et tidspunkt der nytt nettsted kunne lanseres, en lanseringsstrategi var klar og alle ledd i organisasjonen kunne gjennomført skiftet. Det ville gitt en mye større effekt for organisasjonen.

På etterskudd

Det synes dessverre å være et problem for denne organisasjonen at en kommer på etterskudd. En arbeider lite med et aktivt påvirkningsarbeid. Den har ingen mediestrategi. Ingen skole for hvordan vi argumenterer i debatter. Det burde derfor være et forsett at forbundet tar et byks framover og kommer seg mer i forkant. Setter premissene for debatt på om-

råder for personer med utviklingshemming. Intervenerer på et tidligere stadium i utviklingen av politikken for funksjonshemmede. Sandpåstrøer over offentlige dokumenter er ikke nok.

Mye av dette håper vi den nye kommunikasjons- og informasjonskonsulenten kan ta tak i. NFU har endelig en person som skal arbeide på heltid med informasjon. Vi håper han også skal få rom til å arbeide som samfunnskontakt og aktivt promotere NFUs politikk blant beslutningstagere og folk med definisjonsmakt.

Vi ønsker derfor lykke til i et svært viktig år for NFU. Det går til alle medlemmer og tillitsvalgte som sammen kan få fart på skuta.

Redaktøren gleder seg over den nye logoen til NFU. Samfunn for alle presenterer mye av det nye materialet til organisasjonen i dette nummeret. Skuffet er redaktøren

over at den gamle logoen fortsatt er i bruk på nettstedet til NFU. Nytt nettsted er nemlig ikke klart ennå. Redaktøren mener forbundet skulle utsatt introduksjon av ny logo til alt

var klart. Han mener det er typisk for forbundet å være på etterskudd. Det må det gjøres noe med. En ny ansatt i NFU skal arbeide med informasjon. Det er en god start.

Eget dokumentasjonssenter etablert

Tekst: Vidar Haagensen Foto: Øyvind Frøiland

Nasjonalt dokumentasjonssenter er etablert for å øke kunnskapsgrunnlaget om situasjonen og samfunnsutviklingen for personer med nedsatt funksjonsevne. Til å lede styret for senteret har Arbeids- og sosialdepartementet oppnevnt Anne-Margrethe Brandt. - Det blir en morsom oppgave å ta fatt på, sier hun.

Anne-Margrethe Brandt er tidligere kontorsjef for Statens råd for funksjonshemmede. Hun er også kjent for mange års arbeid i verv for NFU lokalt og sentralt.

- Dokumentasjonssenterideen er ikke født i går. En FFO-utredning foreslo allerede i 1989 et sekretariat som skulle ivareta koordineringen av forskningen for funksjonshemmede. I 1993 foreslo Statens råd for funksjonshemmede en enhet for dokumentasjon og kommunikasjon

lagt til rådet, forteller Brandt.

Manneråkutvalget foreslo i 2001 opprettelsen av et dokumentasjonssenter og regjeringen fulgte opp med et konkretisert forslag i stortingsmeldingen om politikken for funksjonshemmede som ligger til grunn for etableringen av senteret.

- Det er derfor med glede jeg skal være med på å sette ideen ut i livet, sier Brandt.

- Jeg synes oppgaven som styreleder er spennende, sier Anne-Margrethe Brandt.

Dokumentasjonssenteret, som er organisert som et selvstendig forvaltningsorgan under Arbeids- og sosialdepartementet, er lokalisert til Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA).

- Det er en bra lokalisering med en egen tilknytningsavtale som sikrer dokumentasjonssenteret tilgang til administrative og faglige tjenester. NOVA har rundt hundre ansatte og vil som et relevant forsknings- og utredningsmiljø, representere en viktig ressurs for dokumentasjonssenteret. Senteret, som vil få inntil 10 stillinger, kan ha stor nytte av tilknytningen til et større miljø, sier Brandt.

Gjøre opp status

En sentral oppgave for senteret er å utarbeide årlig en statusrapport om situasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette blir en form for evaluering av den politiske innsatsen for å bedre situasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne. Senteret skal gi en vurdering av utviklingen i forhold til FN's standardregler for like muligheter for mennesker med funksjonshemming. Det skal også gi en vurdering av utviklingen i forhold til land eller områder det er naturlig å sammenlikne seg med, som det heter.

- Senteret skal ikke drive egen forskning. Vår oppgave vil være å etablere samarbeid med sentrale institusjoner som samler inn kunnskap om forhold som har betydning for å kunne dokumentere situasjonen for personer med nedsatt funksjonsevne. Senteret skal dokumentere ved å sammenstille eksisterende kunnskap, men senteret skal også foreslå og eventuelt igangsette innsamling av data på områder der vi ser hull i kunnskapen vår, sier Brandt. Senteret har også en viktig oppgave i å gjøre kunnskapen tilgjengelig for beslutningstakere og befolkningen.

Styre og stell

I følge vedtektene er det styret for dokumentasjonssenteret som skal ansette daglig leder av senteret.

- Vår første oppgave er å bli kjent med hverandre og finne en god leder for senteret, sier hun.

Direktørstillingen er lyst ut, og vi håper på interessante søkere. Styret har sitt første møte 9. februar og direktørstillingen står på saklista. Min ambisjon som styreleder er at tilsettingen er klar i løpet av mars.

Styret er faglig og administrativt ansvarlig for virksomheten. Det har som oppgave å stake ut kursen for senterets arbeid, fremme budsjettforslag for Arbeids og sosialdepartementet, disponere gitt budsjetttramme og følge opp resultat og budsjettkontroll.

Styret er sammensatt med representanter fra forskningsmiljø, statlig forvaltning, kommunesektoren og brukerorganisasjoner. SAFO hadde meldt inn Helene Holand som kandidat til styret. Hun er oppnevnt som varamedlem til styret. Styret ble oppnevnt før jul.

Lettlest side 6

Fattig og ensomt liv

Kommunalt baserte tjenester er det beste for funksjonshemmede, sier en rapport på initiativ fra Inclusion Europe. Undersøkelsen har tatt for seg 25 europeiske land og identifisert nærmere 2500 institusjoner for funksjonshemmede. Studiet tegner et bilde av et fattig og ensomt liv i store institusjoner for titusener av funksjonshemmede i Europa.

Forskningsrapporten "Included in Society" ble gitt ut av Inclusion Europe i samarbeid med en rekke andre organisasjoner i 2004. Det er en omfattende studie for å dokumentere omfanget av institusjoner i Europa. Den ser videre på forholdene i institusjonene og den sammenlikner de ulike formene for tjenester for å finne hva som er best for funksjonshemmede. Konklusjonen er at kommunale eller lokale tjenester er det beste valget for å fremme inkludering og gi godt tjenestetilbud.

Studien avslører et skremmende omfang på antall institusjoner. I 25 land finner de til sammen 2500 institusjoner. Da er grensen for hva som er definert som en institusjon satt til 30 beboere. Studien viser at land som Tyskland og Spania fortsatt har store institusjoner. I Tyskland er det flere med mer enn 4000 beboere. I Spania er en institusjon rapportert til å ha mer enn 1400 beboere.

Forholdene i institusjonene er lik de forholdene som ble funnet av Lossius II – utvalget. Det offentlige utvalget skulle evaluere HVPU-institusjonene, men foreslo å legge dem ned i stedet. Forholdene er under en hver kritikk. Felles soverom er vanlig med færrest på samme rom i Storbritannia og Finland, men mange i land som Belgia og Irland. I noen institusjoner kan en finne opp til 40 personer som deler samme rom.

Det er store barrierer mellom funksjonshemmede og deres familie og venner som et resultat av institusjonaliseringen. I Romania, Polen og Ungarn er det generelle bildet at det ikke er kontakt i det hele tatt. Sovesaler og manglende kontakt er bare et par eksempler på de kritikkverdige forholdene.

Lettlest side 6

Henrettelsen av Leyla Mafi utsatt

Iranske myndigheter har utsatt henrettelsen av 19 år gamle Leyla Mafi. NFU var en av organisasjonene som engasjerte seg i saken for kvinnen med utviklingshemming.

Det er bestemt at saken skal få en ny gjennomgang. Leyla Mafi ble i fjor dømt til døden for umoralske handlinger. Saken vakte sterke internasjonale reaksjoner da det ble kjent at 19-åringen er mentalt tilbakestående og at hun ble tvunget til prostitusjon som barn. 20. desember deltok flere i NFUs administrasjon, blant annet generalsekretæren og leder av internasjonal avdeling, på Amnesty Internationals markering mot dødsdommen.

I et brev til utenriksminister Jan Pettersen skriver NFU at "NFU reagerer på alvorlige brudd på menneskerettighetene i denne saken, og ber norske myndigheter umiddelbart om å ta initiativ ovenfor iranske myndigheter i denne saken..." NFUs krav er at

Utenriksdepartementet sikrer at den 19 år gamle kvinnen ikke blir henrettet.

Press nytter

- Beslutningen om en ny etterforskning av Leyla Mafis sak viser at press ikke minst fra norske myndigheter og en rekke organisasjoner nytter, sier fungerende generalsekretær i Amnestys norske avdeling, John Peder Egenæs, i følge nrk.no.

- Jeg vil understreke at straffen ikke er omgjort, men at iranske myndigheter for første gang har kommentert en enkeltsak på denne måten. De iranske myndighetene er kommet til at et på nytt skal vurderes om domstolene har gjort jobben sin og tatt hensyn til jenn-

tas funksjonshemming, sier Egenæs.

Nærmere 20.000 mennesker i Norge deltok i aksjonen for å få stan- set henrettelsen av Leyla M. NFU kan tenke seg å påvirke ytterligere i saken.

- Vi kan påvirke myndighetene og gjennom Inclusion International i regionen, sier Helene Holand. Hun mener det kan bli aktuelt å delta i liknende aksjoner senere.

- Kan det være aktuelt å delta i aksjoner mot dødsdom av utviklingshemmede i USA?

- Ja, vi er prinsipielt i mot dødsstraff, avslutter Holand.

Lettlest se under

Eget senter

Eget senter for samfunns- kunnskap om funksjonshem- ming kommer. Leder for styret til senteret er Anne-Margrethe Brandt. Hun har tidligere jobbet i Statens råd for funksjons- hemmede. Hun er kjent fra NFU. Hun gleder seg til å ta fatt på jobben. Senteret skal hvert år komme med en rap- port om hvordan personer med nedsatt funksjonsevne har det. Senteret skal ikke drive egen forskning. Det skal samle inn fra andre og foreslå hva det må forskes på.

Rapport om institusjoner

En rapport om institusjoner i Europa viser skremmende tall. I 25 land er det mer enn 2500 institusjoner for personer med funksjonshemming. Flere insti- tusjoner i Tyskland har over 4000 beboer. Rapporten viser at personene lever et fattig og ensomt liv. Mange må dele so- verom. Noen steder må 40 personer dele soverom. Det er lite kontakt med familie og venner i mange av institusjo- nene. I Romania, Polen og Ungarn er det vanlig med ing- en kontakt. Dette er noen ek- sempler på hvordan funksjons-

hemmede har det i institusjo- nene.

Leyla Mafi

Leyla Mafi er en 19-år gamle kvinne med utviklingshem- ming fra Iran. Hun ble utsatt for seksuelle overgrep som barn. Nå er hun dømt for det- te. Straffen er henrettelse. Amnesty International protes- terer mot dette. Det har NFU også gjort. Forbundet har bedt Utenriksdepartementet gjøre noe. Nå skal saken opp på nytt. Det viser at det nytter å protestere.

Godt nytt arbeidsår av Helene Holand

Tanken var å skrive om organisasjonen i 2004 sett fra mitt ståsted og om planene for 2005. Men det vi driver med blir satt i et nytt perspektiv når vi ser på situasjonen etter tsunamien. Det er ikke til å komme forbi at en tenker "Hvordan har de det, de som har minste ressurser under katastrofen som verden har opplevd denne jula? De som ikke kunne løpe fort nok, eller var sterke nok til å holde seg fast da vannet kom. Hvordan går det med dem nå i tiden etter den første krisen? Hvem vil tenke på dem i gjenoppbyggingen?" NFU driver ikke nødhjelp, men på samme måte som vi driver påvirkningsarbeid i det norske samfunnet kan vi også påvirke de som er aktive bistandsyttere ved katastrofer, slik at de har et fokus på mennesker med nedsatt funksjonsevne. Vi kan gjøre en innsats ved å påvirke gjennom Atlas-alliansen, både myndighetene og bistandsaktørene, for eksempel Redd Barna.

Så vi må tilbake til vår egen hverdag. Ser vi tilbake har 2004 på mange måter vært et år med forberedelser. Det nye landsstyret måtte finne sin arbeidsform, oppgavene i arbeidsprogrammet ble fordelt og større prosjekter er forberedt. Samarbeid, nettverk og aktive medlemmer har vært

retningsgivende for arbeidet i 2004. Dagens situasjon minner oss om at verden er liten, vi er alle avhengig av hverandre, både her hjemme og i verdenssammenheng. Samarbeidet i SAFO har utviklet seg positivt dette året og i 2005 overtar NFU ledervervet. Det er opprettet kontakt med noen av diagnoseorganisasjonene med tanke på å finne organiserte samarbeidsformer, fremtiden får vise hvor vegen går. Organisasjonen har hatt et godt samarbeid med høyskolene, med fagmiljøene og med myndighetene.

Å engasjere flere medlemmer fra lokal og fylkeslag i utvalg og arbeidsgrupper, er en av strategiene for å bedre kontakten mellom det sentrale, regionale og lokale leddet i organisasjonen. Det er utviklet nytt informasjons- og vervemateriell, det er investert i en ny teknisk løsning for hjemmesiden vår. Den nye hjemmesiden vil gi muligheter som medlemmene de siste årene har etterlyst. Dette vil også bedre kommunikasjonen.

Opplæringspolitisk utvalg har hatt fokus på de endringene som nå skjer i skolesystemet. De kartlegger forholdene rundt om i landet og følger endringene nøye. Når vi får noe erfa-

ring og ser hvordan endringene virker inn både på tilpassa opplæring og en inkluderende skole planlegges det en landsdekkende skolekonferanse i 2006.

Studieutvalget har gjennomgått og revidert alt studiemateriell vårt, og har tatt fatt på de konkrete oppgavene med nytt materiell som er beskrevet i arbeidsprogrammet. Organisasjons- og rekrutteringsutvalget planlegger en aksjonsuke og vervekampanje i april 2005. For Likemannsutvalget er aktivitet lokalt, samarbeid og nettverk viktige stikkord.

Til slutt vil jeg ønske oss alle et godt nytt arbeidsår.

Forbundslederen tenkte på alle funksjonshemmede som ikke klarte å redde seg fra flodbølgen i Asia. NFU må fortelle at funksjonshemmede trenger hjelp. Det er lett at de blir glemte i landene som er rammet.

Forbundslederen ser tilbake på 2004. Hun sier det har vært et år med forberedelse. Landsstyret og utvalgene i forbundet har funnet en måte å arbeide på. Arbeid med å lage nytt informasjonsmateriell har tatt tid. Utvalget for skole

og utdanning har fulgt med på endringene i skolen. Utvalget for studiearbeid har oppdatert studieheftene. I år blir vervekampanjen i april viktig.

NFU

Frode Alne Bolin er nyansatt informasjonskonsulent i NFU. Han arbeider med å gjøre klar det nye nettstedet til NFU. I bakgrunnen ser du en tidlig versjon av nettstedet.

U i tiltalende drakt

Tekst: Vidar Haagensen Foto: Margrethe Svedal

Første januar skiftet NFU ham. Den blå drakten er kastet og ny oransje og rød farge skal prege forbundet. Alt materiell preges av en profil som kombinerer glede og stolthet med det politiske budskap om rettigheter.

- Etter en god prosess i organisasjonen er jeg stolt over å vise vår nye logo og grafiske manual, sier forbundsleder Helene Holand. Etter et halvt års arbeid i et midlertidig informasjonsutvalg vedtok landsstyret i september å gå inn for ny grafisk profil, nytt profileringsmateriell og nytt nettsted.

- Nå får vi håpe at det nye informasjonsmaterialet kan være med på å skaffe oss flere medlemmer. Det er spesielt unge foreldre med utviklingshemming vi ønsker å nå med vervebrosjyren, sier Holand.

Tilgjengelig og tiltalende

- I arbeidet med den nye profilen til NFU har vi lagt vekt på å forene universell utforming med tiltalende design, sier Tone Langvik, grafisk

Her er den nye logoen NFU kan være stolt av. Trine Grøslie Stavn sitter med den nye kursmappa.

designer i Okular. Firmaet har i samarbeid med NFU utarbeidet den nye grafiske profilen. Gjennom en prosess ledet av Okular definerte NFU sine grunnverdier, hva en ønsket å formidle og hvem som er de viktigste mottakerne av informasjon for forbundet.

- NFU vil vise sitt sanne ansikt som en oppegående og aktiv organisasjon med påvirkningskraft og innflytelse, og fremstå med et klart, men vennlig uttrykk overfor medlemmene sine. Å kombinere en personlig følelse av verdighet og stolthet med det politiske budskapet knyttet til rettigheter og krav, har vært et viktig mål. NFU vil gjerne vise omverdenen og medlemmene sine at det å ha en utviklingshemming ikke er noe å skamme seg over, og at det går fint å leve et verdig liv for mennesker med utviklingshemming, er kjernen i hva som skal formidles sier Langvik.

- For å få til dette har vi valgt positive, men sterke og klare farger, kombinert med mye bruk av friske fargebilder, forteller Langvik om bakgrunnen for det resultatet de har kommet fram til.

Det koster

Dette er en stor satsing som koster. Det er satt av betydelige økonomiske rammer for arbeidet. Midler til utvikling av grafiske profilen var allerede vedtatt, men landsstyret satte kostnadsrammen for utvikling av nettsider til 250 000 kr samt bevilget 30 000 til å bearbeide de grafiske elementene til nettløsning.

NFU bestilte i høst materiell med en bestillingsramme på 300 000 kr. Det ble satt av ytterligere 50 000 kr til å legge til rette informasjonsbrosjyren til lettlest og å utarbeide prinsippprogrammet i en lettlest utgave. Illustrasjonsfoto til bruk i organisasjonen er kjøpt inn med ramme på 50 000 kr. Utgiftene ble innarbeidet i budsjettrevisjonen for 2004. Det er satt av ytterligere midler i budsjettet for 2005 til informasjons- og profileingsmateriell.

Midtsidene i informasjonsbrosjyren. Den er 30 sider og forteller hvorfor NFU er organisasjonen for personer med utviklingshemming

Håndbøkene får ny innpakning.

Anne Ragnhild Breiby tar
vervebrosjyren i øyesyn.

Konvolutt i ny drakt.

Ingen lansering og klart kutt

Det er sendt ut brev med det informasjonsmateriellet som var ferdig til lokal- og fylkeslag. Manualen for den grafiske profilen var ferdig første uke i januar. Begynnelsen av januar kom også informasjonsbrosjyren om NFU.

Nye forsider på studieheftene.

Den gamle logoen er historie. Den er bare å kaste.

Det var derimot ikke lagd en egen markering og lanseringsplan for den nye grafiske profilen.

Det ble heller ingen klart skille mellom gammel og ny profil da det nye nettstedet til NFU ikke var klar for lansering. NFU fortsatte å bruke gammel profil på nettet sentralt og i de andre leddene av organisasjonen.

- Vi ønsker at folk skal finne informasjon om NFU derfor har vi en overgang der begge de grafiske profilene benyttes. En viktig grunn til ikke å utsette lanseringen av ny grafisk profil er at forbundet har nytt informa-

sjonsmaterieil det spørres etter i organisasjonen., sier Helene Holand.

Holand forklarer utsettelsen av nettstedet med at det var mer arbeid enn forventet med omleggingen. Forbundslederen vurderte derimot ikke å utsette lanseringen.

Ny informasjonskonsulent var på plass i administrasjonen 3. januar. Han har derfor ikke hatt mulighet til å utarbeide en lansering av den nye grafiske profil.

NFU i tiltalende drakt

NFU har fått ny logo. Den skal prege alt NFU lager. Logoen skal gi uttrykk for styrke og stolthet. Den skal vise en aktiv organisasjon. Forbundslederen er fornøyd med resultatet. Hun håper logoen og alt nytt materieil vil skaffe flere medlemmer. Det er en stor satsing for NFU som koster mye.

Ingen lansering og klart kutt

Det er ikke vært en egen lansering av ny logo. Det nye nettstedet til NFU er ikke ferdig. Derfor fungerer det gamle nettstedet fortsatt. Forbundslederen forklarer at det er så folk fortsatt kan få informasjon om organisasjonen. Begge logoene brukes derfor.

Artikkelforfatteren har sittet i utvalget som utarbeidet forslag til ny grafisk profil.

Musikk i blodet

Tekst og foto: Anki Gerhardsen

Barndomsdrømmen gikk i oppfyllelse for Carol Andreassen. Hun er sangstjerne i et av Nord-Norges eldste, nålevende band: Vågakaillan. I år er det 20-års jubileum.

- Bare spør meg om Vågakaillan. Jeg vet masse.

Carol Andreassen, opprinnelig fra Brettesnes, smiler hjertelig. Det er bare en halvtime til hun skal på scenen, men pulsen er rolig, og nervene fullstendig under kontroll. Hun tar en slurk av brusglasset og ramser opp:

- Det begynte 2. september 1984. Jeg har vært med i åtte år. Han Torleif; han heter Torleif Johansen,

og han Idar Vian, de har vært med siden begynnelsen. Ikke sant, Idar? Joda, Idar nikker bekræftende.

Det er hyggekveld for psykisk funksjonshemmete i kantina ved Kabelvåg videregående skole i kveld, og når bare gjestene har fått i seg pizzastykkene, kaffen og kakene, skal Carol, Idar, Torleif og resten av bandet til pers.

- Det går nok bra. Eller hva sier du Raket? Nå må du fortelle hvordan

det er å være med i Vågakaillan.

- Jo, det er veldig artig. Jeg synger og spiller på rytmeegg, forklarer Raket Mikalsen.

Carol bare synger. Det er det hun helst vil også.

- Jeg tenkte på det da jeg var liten; skal jeg bli sangstjerne når jeg blir stor? Og så ble jeg jo det!

Carol synger alt mulig. Bare ikke så mye rock og pop, og i hvert fall ikke jazz. Det kan hun ikke fordra.

- Jeg tenkte på det da jeg var liten; skal jeg bli sangstjerne når jeg blir stor? Og så ble jeg jo det!

- Men dansebandmusikk. Det er aller best.

Bortsett fra Carol, Idar, Rakel og Torleif, består Vågakaillan av Anne Line Nielsen, Sindre Mikalsen, Jørgen Bøhlerengen Moe, Arnfinn Ananiassen og Arne Størmer. Carol og Anne Line er frontvokalist, Idar og Torleif spiller gitar, Sindre, Jørgen og Rakel utgjør rytmeseksjonen med kongas, småtromme og rytmeegg, Arnfinn spiller tangenter, mens Arne er bandets lærer og musikalske leder.

Det er Arne som har bygd opp Vågakaillan. Det begynte med noen gitartimer for Torleif mens han bod-

de på Våganheimen og Arne var innleid som musikk lærer fra Kabelvåg ungdomsskole. Idar brukte å stå i bakgrunnen og kikke når gitarundervisningen foregikk, og etter hvert kom det fram at joda, han hadde nå en gammel gitar hjemme han også.

- Vi begynte med Habahabahaha, minnes Arne. Langsamt, men sikkert ble gitarkameratene til et band. Det var Alf Johnsen på trommer den gang, og Harald Hallstensen var også lenge med. Helga Marie Paulsen sang. Alle sammen var tilknyttet Våganheimen som hadde egen skole den gang, men da Arne ble ansatt ved kommu-

nens musikk- og kulturskole, fikk han Vågakaillan med seg som en del av jobben sin. Fra de første spede akkordene i 1984, er det han og Idar og Torleif som har holdt koken hele tiden. Nå har det gått tyve år.

- Det er faktisk det bandet jeg har spilt lengst i, regner Arne ut. Repertoaret til Vågakaillan er nok av en litt annen karakter enn i Arnes øvrige bandprosjekter, men som han selv sier det:

- Når Vågakaillan spiller Sputnik, så liker jeg Sputnik. Det gjør Carol også. Sputnik og Zakkarina og Vikingarna er blant favorittene. Nå har hun tatt mikrofonen, og stiller seg opp ved siden av

- Det betyr mye å være en del av noe vi synes er bra. Sånn er det for oss alle. Det er godt for selvfølelsen vår.

Anne Line.

- Hei, alle sammen, dette er Vågakaillan, og vi skal spille for dere i kveld. På tangenter har vi Arnfinn Ananiassen, på trommer...

Carol presenterer hele bandet med høy og klar røst, og drar i gang applausen før det er klart for aller første sang:

«Nå vil jeg skilles, Johanne».

Publikum synger med og klapper i hendene. Sindre sørger for takten sammen med Jørgen, og Arnfinn har trekkspillsound på keyboardet.

Tonene triller ut på strak rekke med spontane improvisasjoner.

Det blir gjerne sånn når Arnfinn spil-

ler. Han kan tusenvis av melodier, og husker alt han hører. Musikken avfotograferes inni hodet hans, og etterpå er det bare å spille av.

- Arnfinn er gruppas geni, fastslår Arne.

- Hører han en sang på radioen, så spiller han den uten videre selv etterpå. Helt perfekt.

Publikum klapper heftig for Arnfinn og Vågakaillan. Stemningen er sterkt oppadgående.

- Og nå kommer det en veldig romantisk sang her dere, og den heter Sussebass.

Jørgen tar et godt tak om tromma si, og Carol legger hodet på skakke og armen rundt nakken på Arne.

- Sussebass, vi elsker deg.

Adiadiadååå...

Vågakaillan er helt hjemme på scenen. Rakel rister egget og synger med. Sindre holder steady beat, og Torleif og Idar konsentrerer seg om anslagene.

- ...når vi er alene, er vi ikke sene, om å tenke ømt på deg, vår sussebass!

Arne og Carol synger i samme mikrofon. Anne Line smiler til publikum.

De kan dette her med scenesjarm, Vågakaillan, men så har de også vært i rampelyset mange ganger før.

- Ja, vi har jo vært på festivaler og vi

har vært i avisen også, forteller Carol.

- Også spilte jo bandet under tv-aksjonen i 1989. Jeg tror det var Redd Barna.

Det var på torget i Kabelvåg, og NRK filmet. Sånt er selvfølgelig uforglemmelig, men det er festivalene som er årets store høydepunkt. Vestvågøy kommune og Saltdal kommune arrangerer internasjonal kulturfestival for funksjonshemmete annethvert år. Det betyr opptredener for store publikumsmasser, mange konserter, nye opplevelser, og et møte med andre mennesker med samme interesse.

- Det er som for musikere flest, det,

sier Arne.

- Stor stas, selvfølgelig.

Hver onsdag øver bandet i kulturskolens lokaler, og om festivalene er årets høydepunkt, så er onsdagskveldene ukas store glede.

- Det betyr mye å være en del av noe vi synes er bra. Sånn er det for oss alle. Det er godt for selvfølelsen vår. Hemmeligheten bak Vågakaillan er at det ikke skal være så pretensiøst: Løs snipp, spilleglede og høyde under taket, røper Arne.

I kantina i Kabelvåg går «Gulbruna ögon» mot slutten. Applausen runger. Noen slår takten med kniv og gaffel. Carol takker på vegne av ban-

det, og overlater scenen til noen av de ivrigste tilhengerne. De får lov å prøve seg på et par låter. Med mikrofon.

- Jaha, sier Carol etterpå og smiler tilfreds.

- Det er så artig å være med. Og det er nå mye bedre å være ute blant folk da, enn å sitte hjemme og se på tv. Ikke sant, dere?

Fri rettshjelp – ikke lenger fri

Av Petter Kramås

Siden september 2003 har fri rettshjelp vært fri – ved at det ikke har vært egenandel å betale. Nå har Stortinget bestemt at det igjen skal innføres egenandeler på fri rettshjelp.

Fra 1 januar 2005 er det innført nye regler om egenbetaling for fri rettshjelp. Her får de en oversikt over hovedpunktene i de endringer som er innført.

Egenandel

Ved fritt rettsråd i behovsprøvde saker skal det nå betales en egenandel som tilsvarer en grunnandel – som igjen tilsvarer den offentlige timesats (pr 1 januar 2005 kr 790).

Behovsprøvde saker er saker det man kan få innvilget rettshjelp dersom man fyller lovens inntektsgrenser (pr januar 2005 kr 230 000 brutto.) Dette gjelder f.eks familiesaker, arbeidssaker, husleiesaker, personskadeerstatning, trygdesaker, saker om tjenestetilbud fra det offentlige mv.

Ved fri sakførsel (saker for domstolene) skal det betales en egenandel som tilsvarer 25 % av advokatutgiftene, men ikke mer enn 5 ganger grunnandelen. (Pr 1 januar 2005 tilsvarer dette kr 3 950.)

Klienten skal ikke betale merverdiavgift – dette dekkes av det offentlige.

Personer med inntekt under kr 100 000 (brutto) skal ikke betale egenandel.

Det vil fortsatt ikke være egenandel i saker der rettshjelpen ikke er behovsprøvd. Dette gjelder saker etter ulendingsloven, ved umyndiggjøring, militærnekting, erstatning for uberettiget strafforfølgning, saker for fylkesnemnda om sosialtjenester og barnevernloven og for kontrollkommisjonen etter lov om psykisk helsevern.

Krever inn egenandelen

Det er advokaten som yter rettshjelpen som skal kreve inn egenandelen. Egenandelen skal

kunne kreves betalt på forskudd.

Det kom innvendinger mot dette da utkast til regler var ute til høring. Blant annet var Advokatforeningen og Forbrukerrådet i mot en slik ordning. Da det tidligere (i perioden fra januar 1997 til september 2003) var egenandel på fri rettshjelp, var det det offentlige selv som sto for innkreving av egenandelen.

Publisert på www.hestenesdramer.no

Informasjon fra departementet

Justisdepartementets nettsted har mer informasjon:

<http://www.odin.dep.no/jd>

Omtale av endringene finner du på:

<http://www.odin.dep.no/jd/norsk/tema/p10003157/012101-210086/dok-bn.html>

Rundskriv G 05/2004 finner du her:

<http://www.odin.dep.no/jd/norsk/dok/regelverk/rundskriv/012081-250011/dok-bn.html>

Forarbeider:

Ot prp nr 24 (2004-2005)

Innst O nr 40 (2004-2005)

Besl O nr 31 (2004-2005)

Kurs fikk midler i Trøndelag

Tekst: Vidar Haagensen

"Så fint å møte dokker samla"-prosjektet fikk midler fra Helse- og Rehabilitering i år. I februar er det kurs om samspill og kommunikasjon med barn og unge med multifunksjonshemminger på Tambartun kompetansesenter i Melhus.

Bakgrunnen for prosjektet er at foreldre fra NFU og Handikappede Barns Foreldreforening startet et samarbeid med fagfolk i Trøndelagsfylkene. Ønsket var å arrangere kurs for familier med barn som har multifunksjonshemminger. Tanken var å ta opp tema som er aktuelle for denne målgruppen, og samtidig gi et tilbud der foreldre og fagpersoner rundt barna kunne møtes. Det første kurset ble holdt i 1997.

Etter hvert har det blitt mange spennende kurs og organisasjonene ønsket å fortsette. Slik ble prosjektet "Så fint å møte dokker samla" skapt. Over en periode på tre år skal det holdes tre kurs med tema som sammen dekker viktige sider ved det å ha omsorgen for barn med multifunksjonshemming. Tilbakemeldinger fra tidligere kurs,

sier tydelig at foreldre, fagpersoner og hjelpere rundt barn/ungdom med multifunksjonshemminger, har et stort behov for å treffes og ta opp aktuelle tema.

På alvor

- Det gjør det lettere for oss å planlegge framover med midlene fra Helse- og rehabilitering. Prosjektet inneholder to kurs til, som vi skal gjennomføre i 2006 og 2007 hvis vi fortsatt får midler. Tema på de neste kursene vil bli: "Min bror eller søster er annerledes", som er et søskenkurs, og "Velkommen til vår skole" for fagfolk, sier Astrid Ingdal.

"Ta oss på alvor" er tittelen på kurset 16. og 17. februar på Tambartun kompetansesenter i Melhus. Kurset er rettet mot foreldre, fagpersoner og hjelpere til barnet / ungdommen

som har multifunksjonshemminger, i Sør- og Nord-Trøndelag. Det blir ulike forelesninger og gruppearbeid der deltakerne utveksler erfaringer og arbeider med ulike problemstillinger.

Kurset arrangeres av en samarbeidsgruppe i Trøndelag. Gruppen består av representanter fra Norsk Forbund for Utviklingshemmede, Handikappede Barns Foreldreforening, Trøndelag kompetansesenter, Tambartun kompetansesenter og Habiliteringstjenesten for barn i Trøndelagsfylkene. Dette er det sjette kurset gruppa arrangerer.

§ Advokat Petter Kramås §

Advokatfirmaet Hestenes og Dramer & Co

Vi har bred erfaring i saker som gjelder utviklingshemmede.

Sosial- og helsetjenester. Skole og spesialundervisning.
Arv og testament m.v. Bistand til søknad eller klage. Fri rettsbistand.
Ta kontakt for en uforpliktende samtale!

Møllergaten 4, 0179 Oslo telefon 24 14 53 50 telefaks 24 14 53 51

Fritid for alle

For en inkluderende fritid var tema. Stedet var Oslo. Arrangør var en rekke ungdomsorganisasjoner av funksjonshemmede. Dagen var FNs internasjonale dag for funksjonshemmede.

Tekst: Vidar Haagensen

På FNs internasjonale dag for funksjonshemmede, den 3. desember, var SAFO medarrangør for en konferanse i Oslo som hadde fokus på barn og unges fritid. Initiativet var tatt av funksjonshemmedes organisasjoners ungdommer.

Det ble trukket frem mange gode eksempler på at alle barn og unge i samfunnet kan delta på ordinære arenaer. Organisasjonen 4H er et praktisk eksempel på inkludering av alle barn og unge, uten å lage segregerte tiltak for blant annet funksjonshemmede. I tillegg fikk man dokumentert at også funksjonshemmede kan hoppe i fallsjerm, gå på isbreer, klatre i fjellet og lignende.

Jakob Holand, sammen med sin mor Helene Holand, fortalte om hvordan han hadde deltatt i ulike fritidsaktiviteter. Det var et eksempel på at utviklingshemmede også kan utøve sportsaktiviteter på høyt nivå, samt delta i et bredt spekter av andre fritidsaktiviteter.

Musikkleik i barneaktivitetsgruppa i Ålesund, Sula og Giske lokallag

Hele vervepremien til Møre og Romsdal

Tekst: Vidar Haagensen Foto: Svein-Henry Kolgrov

NFU-lag i Møre og Romsdal tok hele potten i premieren av lokallag med størst medlemsøkning i 2004. Et resultat av den store medlemsøkningen i fylket og flaks.

NFU skal hvert år i landsmøteperioden premiere lokallag som har størst medlemsøkning. Vinneren av ti-på-topp-lista og to lag av de ti beste trekkes til hver sin premie. Ti-på-topp-lista er en kombinasjon av økning i prosent og faktisk økning i antall, der det legges dobbelt vekt på den prosentvise økningen. Premien er 10 000 kroner til vinneren og 5000 kroner hver til de loddtrukne lagene.

Vinneren i år ble Nordre Sunnmøre lokallag, som suverent toppe lista, bare fulgt av nystartede Ullensaker lokallag. NFU Nordre Sunnmøre har mer enn doblet sitt medlemstall siste året.

- Som mange lokallag sliter vi med

økonomien så denne premien kommer godt med. Vi feiret premien på styremøtet med kake, sier Wenche Akselsen, leder i lokallaget.

Før 2003 har lokallaget ligget rundt 20 medlemmer i flere år. Grunnen til den store medlemsøkningen kom av en felles innsats fra fylkes- og lokallag.

- Jeg vil berømme jobben til vårt fylkesstyre og den gode lederen Svein Rune Johannessen. Fylkeslaget reiser rundt til lokallag som sliter og arbeider med enkeltsaker. Her hjalp Johannessen til med å få tilbake støttekontakttimer til utviklingshemmede. De bidro og vi i styret har vervet nye medlemmer på dette, forklarer Akselsen.

Fire av ti lokallag på ti-på-topp-lista var fra Møre og Romsdal. Sjansene for å stikke av med flere premier var derfor større enn for andre fylker. Men full pott til fylket var flaks. NFU Sunndal og NFU Kristiansund og Frei stakk av med andre og tredje premie. Førstnevnte ligger nede. Det ble derfor besluttet å gi pengepremien til fylkeslaget.

Stafettspinnen til NFU

Forbundsleder Helene Holand har fra nyttår tatt over ledervervet i SAFO.

Samarbeidsforumet Av Funksjonshemmedes Organisasjoner (SAFO) består av Norges Handikapforbund, Norges Blindforbund, Foreningen Norges Døvblinde og Norsk Forbund for Utviklingshemmede.

Styreledervervet går på rundgang mellom organisasjonene. Helene Holand og NFU overtar

vervet fra Åge Nigardsøy og Norges Blindforbund. Det er for et år.

SAFO er inne i en spennende utvikling med mer representasjon og organisering i alle ledd. For første gang er SAFO tildelt et direktetilskudd på 0,6 mill. kroner over statsbudsjettet for 2005.

Gal opplysning

Vi kom i skade for å feilinformere om Bettina Thorvik sin stilling i administrasjonen. Hun har fast stilling i internasjonal avdeling og vikarierer ikke for Andrew Preston.

Kurs fikk penger

Det skal i tre år være kurs for foreldre med barn som har multi-funksjonshemninger. NFU i Trøndelag er arrangør sammen med flere andre. I år har de fått penger til kurset fra Helse og Rehabilitering. Arrangørene har holdt på i 6 år. Deltakerne på tidligere kurs har vært fornøyd og sagt det var et viktig tilbud. Årets kurs er 16. og 17. februar.

Verve-premiene

I år delte NFU ut pengepremier til tre lokallag som har fått mange nye medlemmer. Hele

verve-premien gikk til lokallag i Møre og Romsdal fylke. Nordre Sunnmøre lokallag toppet lista over lag med flest nye medlemmer. De fikk 10000 kroner. To lokallag ble trukket ut blant de ti beste lagene. Det var lokallag i samme fylke. De fikk 5000 kroner hver.

Fritid for alle

En konferanse tok opp temaet fritid på den FNs internasjonale dag for funksjonshemmede. Arrangør var ungdomsorganisasjoner av funksjonshemmede. Det ble trukket fram gode eksempler på inkluderende fri-

tids-aktiviteter. Jakob Holand fortalte om sine erfaringer. Et godt eksempel på at utviklingshemmede kan delta på mange aktiviteter.

Gal opplysning

I forrige nummer skrev vi at Bettina Thorvik er vikar. Det er feil. Hun er fast ansatt.

SAFO

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) består av fire organisasjoner. NFU er med. Helene Holand er styreleder for SAFO i år.

Rogaland

Kværner Egersund AS
i offshoreindustriens
elitedivisjon
4370 Egersund - Tlf. 51 46 90 00

Avlastningssenteret
i Randaberg

Email: anne.love.ostheim@randaberg.kommune.no
Tlf. 51 41 31 10 - Mob. 97 11 73 85

Storgt. 51
2600 Lillehammer
Tlf. 61 05 05 20

Nord-
Trøndelag

VERDAL ASVO

Stiklestad allé 1, 7650 VERDAL
Tlf. 74 07 14 50 FAX: 74 07 28 00
tekstiltrykk • søm/tekstil • ved • hjelpemidler

Telefonselskapet

Ledende aktør i det norske telefon markedet
Importør av hussentraler og teleterminaler

Telefonselskapet var den første leverandøren som introduserte en typegodkjent ISDN sentral i det norske markedet (1994) med Telecom Europe fra Ericsson. Distribusjon foregår gjennom et etablert og landsdekkende forhandlernet.

Besøk oss på: www.telefonselskapet.no

aktivitetskalender

FYLKESLEDERSAMLING

Møte

Fylkeslederne møtes sammen med landsstyret for interessepolitiske og organisatoriske diskusjoner.

28. – 30. januar, Bergen

HVA MED OSS?

Foreldrekurs

Kurstilbud om samliv i familier med barn som har funksjonshemming.

Mer informasjon på

www.hvamedoss.no

Fra februar til juni, landet rundt

SJELDNE FUNKSJONSHEMNINGER

Opphold, kurs eller helseleir

Frambu Senter for sjeldne funksjonshemninger har et stort tilbud.

Sjekk ut på www.frambu.no

Hele året, Siggerud utenfor Oslo

I AKTIVITET

Samling

NFU Troms arrangerer aktivitets-helg for utviklingshemmede i samarbeid med Troms Idrettskrets.

2. helga i februar, Bardufoss

I AKTIVITET

Samling

NFU Troms arrangerer aktivitets-helg for utviklingshemmede i samarbeid med Troms Idrettskrets.

2. helga i februar, Bardufosstun

GODFOTFESTIVALEN

Dansegalla

Arrangert for første gang i fjor med 1200 personer innom i løpet av helga. Dansebandmusikk for danse-glade utviklingshemmede.

24. februar, Rica Hell hotell, Stjørdal.

ELEVER MED UTVIKLING OG DERES MULIGHETER FOR GOD LÆRING

Konferanse

Arrangeres av NFU Vest-Agder i samarbeid med Sørlandet Kompetansesenter og fylkeskommunen. Program på

www.nfu-vestagder.no

2. og 3. mars, Quality hotell, Kristiansand

VERGEMÅL

Kurs

NFU Møre og Romsdal har kurs for hjelpeverger og overformynderiet.

4. og 5. mars, Rica Seilet hotell, Molde.

BORGERSTYRT PERSONLIG ASSISTANSE MED ASSISTANSE-GARANTIST

Konferanse

Brukerstyrt personlig assistanse med assistansegarantist. Dette er BPA-ordning for utviklingshemmede som ikke kan være arbeidsleder selv. Presentasjon av sluttresultatet fra forskning. ULOBA er arrangør.

ULOBA er arrangør.

14. mars, Radisson SAS Plaza hotell, Oslo

SELVBESTEMMELSE

Konferanse

Arrangør Samarbeidsrådet (SOR) tar opp temaet selvbestemmelse og brukervedvirkning.

14. – 15. mars, Oslo

Prosjekt i støpeskjeen

Intern frist

Frist for innlevering av prosjektskisse/beskrivelse til NFU sentralt ved prosjektkoordinator for søknader til Helse og Rehabilitering.

15. mars, hele landet

EGET HJEM

Konferanse

NFU Akershus og NFU Oslo tar opp temaet eget hjem og tilpassede tjenester for medlemmer og kommunalt ansatte.

1. mars eller april, Oslo

KULTURVERKSTED

Samling

Årlig foreteelse med tema kultur, natur og kreativitet for utviklingshemmede.

8. - 10. april, Sørmarka konferansesenter, Akershus

NY PERIODE

Årsmøtene i fylkeslagene

Annonsers i Samfunn fo alle nr. 2

KULTURFESTIVAL

Samling

NFU Sogn og Fjordane arrangerer helg med ulike kurs med kulturelt innhold for personer med utviklingshemming over 16 år.

8. – 10. april, Eide

STOR MEDLEMSØKNING

Aksjonsuke

NFU setter hele organisasjonen i høygir for å verve medlemmer og spre det glade budskap.

18. – 24. april, hele landet

FAMILIELIV

Konferanse

Arrangør er Samarbeidsrådet (SOR). De setter søkelys på personer med utviklingshemming og familieliv.

2. – 3. mai, Bergen

FERDIG PROSJEKTSØKNAD

Intern frist

Innlevering til NFU sentralt ved prosjektkoordinator av komplette søknader til Helse og Rehabilitering.

15. mai, hele landet

FRITID OG KULTUR

Konferanse

NFU Akershus er arrangør og ønsker medlemmer og kommunalt ansatte som arbeider med fritidstilbud velkomne.

27. mai, Mastemyr, Akershus

IDRETT FOR BARN

Leir

NFU Akershus, i samarbeid med Akershus Idrettskrets, holder idrettsleir for barn med utviklingshemming fra 6 til 14 år.

18. - 22. juli, Haraldvangen, Hurdal

HOVE

Organisasjonsleir

NFU arrangerer tradisjonen tro leir for medlemmer med utviklingshemming.

23. - 30. juli, Tromøya, Arendal

SOMMERLEIR

Kulturleir

NFU Akershus har leir for unge og voksne med utviklingshemming.

4. - 10. juli, Trysil

IDRETTSSLEKER

Idrettsstevne

I år skal Sommeridrettslekene for utviklingshemmede holdes i Troms og NFUs fylkeslag er med og arrangerer det.

14. - 18. juni, Setermoen

samfunn for alle

Norsk Forbund for Utviklingshemmede

Utgivelser

Utgivelse 2 - uke 11
Annonsefrist 21. februar

Utgivelse 3 - uke 18
Annonsefrist 11. april

Utgivelse 4 - uke 24
Annonsefrist 30. mai

Utgivelse 5 - uke 35
Annonsefrist 8. august

Utgivelse 6 - uke 42
Annonsefrist 26. september

Utgivelse 7 - uke 50
Annonsefrist 21. november

Invitasjon til dagskonferanse
Radisson SAS Plaza Hotel, Oslo - 14. mars 2005

Ola er 12 år
- han har langrennski, autisme, - og BPA

Kari er 4 år
- hun har svømmeknappen, Downs syndrom - og BPA

Petter er 37 år
- han har to barn, cerebral hjerneskode - og BPA

www.uloba.no

FOLK ER FOLK!

Borgerstyrt personlig assistanse (BPA)
med assistansegarantist

Påmelding: tlf:32 20 59 10 · www.uloba.no

Velkommen til ORGANISASJONSLEIREN 23. til 30. juli 2004

Selv om det er vinter og fortsatt mørke tider, så kommer sommeren om ikke lenge. Da må du ha planene klare. NFU arrangerer organisasjons- og ferieleir i år også. Det blir som alltid i vakre omgivelser utenfor Arendal. Meld deg på til Hove!

Norsk Forbund for Utviklingshemmede inviterer igjen til et innholdsrikt, lærerikt og hyggelig opphold på Tromøya. Programmet vil ha mange spennende aktiviteter og kursing, opplæring og informasjon om NFU.

Planlegg sommerferien allerede nå. Sett av uken til uforglemmelige dager blant gamle og framtidige venner! Du kan kontakte NFU sitt sekretariat i Oslo hvis du har spørsmål om leiren. Telefon: **22 39 60 50** eller e-post: **post@nfunorge.org**

Du må være medlem av NFU for å kunne delta på leiren. Hvis du ikke er medlem ennå - kan du melde deg inn samtidig som du registrerer deg for leiren. Leiren er ettertraktet. Det kan fort bli fullt. Derfor - ikke vent for lenge med å melde deg på!

Prisen for årets leir er 4500 kroner.
Det er samme pris for ledsager.

Organisasjonsleir

JA! Jeg ønsker å delta på NFUs organisasjons- og ferieleir på Hove leir- og friluftssenter på Tromøya fra 23. til 30. juli 2004:

Navn: _____

Adresse: _____

Poststed: _____

Kommer alene JA NEI

Har med ledsager JA NEI

Kan dele rom JA NEI

Må ha enkelt rom JA NEI

Trenger mye hjelp JA NEI

Bruker medisin JA NEI

Kontaktperson hjemme: _____

Telefon: _____

Skjemaet klippes ut og sendes til NFU, ROSENKRANTZGATE 16, 0160 OSLO
Alternativt på faks 22 39 60 60 eller post@nfunorge.org

www.nfunorge.no

Nytt nettsted med
samme adresse
kommer snart.

Følg med!

Her er forsiden på det aktuelle studieheftet om Stortingsvalget. Det kan være en god studiesirkel i lokallaget før valget.

Prisen for dette heftet og de andre heftene vil endres noe fra tidligerepris på grunn av nytt materiale.

Minneord til Erik Bye

Erik Bye var en fin kar. Han var en person som snakka med alle personer.

Han ga også varme til personer han møtte og aksepterte alle.

Han var den første som intervjuet og tok med seg utviklingshemmede personer på fjernsyn.

Det var veldig positivt og våkent på den tiden, ja kjempestort for oss.

Erik Bye var fra Asker og det var fint at han, synes jeg, ved åpning av det nye kulturhuset, ble minnet av Wenche Myhre og hennes mann, som spilte på flyglet. Så tok de en pause.

Wenche Myhres mann tok en vise Erik Bye hadde skrevet etterpå. Den

ene var Vår herres klinkekuler Det ble på en måte som han var til stede den 23 oktober.

Det var mange tårer som kom hørte jeg fra noen som var til stede.

Vi takker Erik Bye for det han var for oss og lyser fred over hans minne.

Hilsen
Rådgivningsgruppa for utviklingshemmede i Asker

Henning Furulund, midten, er medlem av rådgivningsgruppa i Asker.
Her fra møte på Stortinget.

Før jul tok vi i mot budskapet om Arne B. Wangens bortgang med tungt hjerte. En nær medarbeider hadde mistet sin far. NFU og utviklingshemmede hadde mistet en mann som hadde lagt ned en betydelig innsats for forbund og sak. Vi vil i neste utgivelse bringe en nekrolog.

Vidar Haagensen, redaktør Samfunn for alle.

Låsgruppen® autoriserte forhandlere av **GEWA** miljøkontroll.
- et bedre valg!

Gewa har gjennom mange år bygget opp et landsdekkende nett av autoriserte samarbeidspartnere, som gjennom en årrekke har arbeidet aktivt med miljøkontroll og innehar stor kompetanse på dette området.

Gewas unike program på miljøkontroll, kan spesialtilpasse løsninger for de fleste funksjonshemmede, både barn og voksne.
Det finnes et stort utvalg av IR-sendere.
Hvilken sender du kan bruke, avhenger av funksjonsevne.

Låsgruppen utfører uforpliktende befaring. Vi monterer og gir opplæring.
For utfyllende informasjon, brosjyrer, kurs, befaring : ta kontakt med våre forhandlere i
Bergen tlf 55389300, Stavanger tlf 51951280, Fredrikstad tlf 69339160,
Sandefjord tlf 33428720 og Drammen tlf 32809800
Internett: www.lasgruppen.no

Nyhet
"Gewa Progress"

Hedmark

Sikkeland's
Regnskapskontor
Elverheimgt. 10, 2408 Elverum
Tlf. 62 41 08 60 - Fax. 62 41 03 68

Ing. Jon Hallås AS
Storgt. 15, 2408 Elverum
Tlf. 62 41 75 55
Fax. 62 47 75 60

Anonym støtte

Atlungstad Hestesportsenter

2312 Ottestad
Tlf: 62 57 60 58
Tlf. 62 57 84 10 (stallen)

Vi har tilbud om terapiridning, barneridning, ridekurs på alle nivåer og rideleire om sommeren. Kom bare innom for å ta en titt på ponniene og hestene våre, eller se konkurransehester i sving.
Ridning etter avtale.

Vennlig hilsen
Anne og Peder

§ Advokat Petter Kramås § Advokatfirmaet Hestenes og Dramer & Co

Vi har bred erfaring i saker som gjelder utviklingshemmede. Sosial - og helsetjenester. Skole og spesialundervisning. Arv og testament mv. Bistand til søknad eller klage. Fri rettshjelp.

Ta kontakt for en uforpliktende samtale!

Møllergaten 4, 0179 Oslo telefon 24 14 53 50 telefaks 24 14 53 51
e-post: petter.kramaas@hestenesdramer.no

RUSTAD

HOTELL&FJELLSTUE

Velegnet for:
Selskap
Bryllup
Kurs/møter

Tlf. 62 36 34 08
Fax 62 36 35 74
2612 Sjusjøen

AVOTECH

Elektro • Automasjon • Bygg

Bjørnstjerne Bjørnsons gate 86, 3044 Drammen
Telefon 32 26 03 00, Telefaks 32 26 03 01
• Lang erfaring •

Jahren Graveservice

Jahrenveien, 3370 Vikersund
Mob. 957 90 885

Besøk oss idag på: www.jahren.no

Produsent av
elektroniske art.
www.elko.no

Stoa Håndverk AS

Syretårnet 15,
3048 Drammen
Tlf. 32 20 23 60
Fax. 32 82 62 60

Tannlege Rolf Enersen

Nedre Torgg. 18
3050 Mjøndalen
Tlf. 32 87 77 88

Vestfossen Catering

Elsa Henriksen - 3320 Vestfossen
Tlf. 32 75 71 47
Middag og selskaper etter
Deres ønske!
Kvalitet, rikelige porsjoner,
gunstige priser!

Sogn og Fjordane Fylkeskommune

www.sf-f.kommune.no

NYTT KJØKKEN PÅ ËN DAG!

Det er vi som bytter dører og skuffer på kjøkkenet ditt. Alle typer kjøkken etter mål. Du kan velge mellom flotte heltredører i eik, bjørk, alm, bok m.m. samt diverse benkeplater etter mål.

Ring oss for et godt tilbud og
selvsagt en kostnadsfri befaring.

Tlf. Dagtid: 926 25 031
Tlf. Kveld: 32 87 31 63

KJØLBY'S
SNEKKERSERVICE
OG KJØKKENFORNYELSE

EUROPAY Norge

Holbergs gate 21
Pb. 382 - Skøyen
0213 Oslo

Besøk oss på www.europay.no

Sentralbord:
22 01 55 00

7105 Stadsbygd
Tlf. 73 85 63 50
Fax. 73 85 63 99

Leiv Vidan

Stort utvalg i
tidsskrifter,
aviser og bøker

NARVESEN

alle livets sider

Narvesen CC Gjøvik • Narvesen Jernbanen
Telefon 61 17 93 96 • Telefon 61 17 26 22

Eiker vekst AS

Ryghgata 6, 3050 Mjøndalen
Tlf. 32 23 68 80
www.eikerasvo.no

Handle med hodet
og hjertet!

Nybygg - Tilbygg - Rehabilitering
Roar & Trond Velstadbråten

Roar: Strandveien 17
3330 Skutsvik
Tlf. 32 75 61 61
Mob. 90 83 09 66

Trond: Kringstadmoen 10
3350 Prestfoss
Tlf. 52 71 07 48
Mob. 41 51 22 04

SPAR

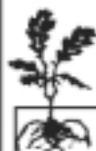
Prestfoss

• Mat midt i bygda •
• Posten • Postbanken • Tipping
• Rikstota • Utvidet åpningstid

Nedre Eiker Kommune

www.nedre-eiker.kommune.no

Tlf. 32 23 25 00 - Fax. 32 23 25 99

Trygghet-Service-Livskvalitet

BRÅTEN HYTTEBYGG A/S

Tlf. 32 71 48 07, Fax: 32 71 48 55, Mobil: 415 08 397
Tlf. priv.: 32 71 46 02, 3059 EGGEDAL

- Byggesett •
- Oppsatte hytter •
- Vinduer •
- Dører •
- Ovner •
- Peiser •
- Systemblokker •
- Høystandardtomter på Haglebu •

RING INTERIØR AS

Møbler - Maskiner - Rekvisita

Storgt. 8, 3520 Jevnaker

Tlf. 61 31 40 20 Faks. 61 31 40 21

Lindesnes Asvo AS

4520 Sør-Audnedal

Tlf. 38 25 73 03

Vi produserer:
Innleggsputer og hobbyvatt

32

83

42

14

Elektro-installasjon Buskerud Din Elfag elektriker

Gode referanser - stort geografisk arbeidsområde

Besøk oss idag: www.elektro-installasjon.no

[www.elfag](http://www.elfag.no)

Folkedal Isolering AS

Vi støtter det viktige arbeidet NFU gjør!

Tlf. 916 28 505

Fax. 32 87 17 15

Wolstad Sandforretning as

Tlf. 32 78 48 48 / 32 78 48 46

Fax 32 83 47 96

Leverandør av sand og singel

KRYSSFINÉR EIKER

A/S EIKER FABRIKKER

3053 Steinberg - Tlf. 32 27 49 90 Fax. 32 87 33 11

Nord-Trøndelag Fylkeskommune

7735 Steinkjer, Fylkets hus

Tlf. 74 11 10 00 - www.ntfk.no

Støtter NFU i Nord-Trøndelag

NORD-TRØNDELAG ELEKTRISITETSVERK

Hovedkontor. 7736 Steinkjer

Sentralbord: 74 15 02 00

Telefax: 74 15 04 00

www.nte.no

- Nybygg • Ombygg •
- Tilbygg • Vedlikehold •
- Gode referanser •

Ring oss:

900 96 009

32 87 96 75

Jacob Gran

Støtter NFU lokalt

Modum Kommune

3370 Vikersund

Tlf. 32 78 93 00

Lindum

Ressurs og Gjenvinning

Lerpeveien 155

3036 Drammen

Tlf. 32 21 09 00

Fax. 32 21 09 15

Asbjørn Aulie Lompebakeri AS

Vikollv. 6 A

3050 Mjøndalen

Tlf. 32 87 62 78

 Akershus	Eiker Husbygg entreprenør, tomrer og murer John Richard Øen 916 38 810 Erik Brekka 906 87 311	 Akershus	Møre og Romsdal
VOLVO Volvo Finans Norge AS Postboks 580, 1411 Kolbotn Tlf. 66 81 84 00 Fax. 66 81 84 42/43 www.volvofinans.no	 Mjøndalen Veiservice Tlf. 32 87 33 97	Team Regnskap AS Pb. 130, 2051 Jessheim Tlf. 63 94 61 60	AMFI SUNNDAL 6600 Sunndalsøra Tlf. 71 69 29 31
 Buskerud	Finnmark	 Buskerud	Ekornes Møbler Bankv. 14, 6200 Stranda Tlf. 70 25 52 00
 Esso Åmot Tlf. 32 78 41 84	 Alta Kraftlag a/l Markvn. 46, 9509 Alta Tlf. 78 45 09 00	Bjørn Skinnas AS Forskaling - Armering - Betong Nedbergkollvn.30,3050Mjøndalen Tlf. 32 87 71 94	Wonderland AS Øran vest, 6300 Åndalsnes Tlf. 71 22 78 00 Fax. 71 22 78 01
VINN as Hallingdal Støtter NFU lokalt	 Oppland	Klokkarstua Shellsenter 32 79 88 10 * Velkommen til oss	Finnmark
 Nore og Uvdal kommune	 RØRLEGGERFIRMA Øystein Lien & Co as VANN VARME SANITÆR Tlf. 930 99 765	Oddvar Bringø Aut. maskinentreprenør Alfarvegen, 3540 Nesbyen Tlf./Fax 32 07 01 61-416 89 967	Inter Revisjon Finnmark AS * Revisjon * Skatt * Rådgivning Tlf. 78 47 63 50
 Dr. Holms Spesialist i tinnvold og velvære 3580 Geilo • Tlf. 32 09 57 00 * støtter NFU lokalt	Landskapsarkitekt Arne O. Moen Birstrandv. 294, 2837 Birstrand Tlf. 611 40 880 / 975 94 616	Jan E. Karlsen Malerforretning *Maling *Tapet *Belegg *Høytrykkspyling *Sprøytymaling Solbergelva Tlf. 951 37 581	Rogaland
 Hedmark	 Hedmark	Fragåt Farve og Miljø 3350 Prestfoss Tlf. 32 71 04 77 - Mob. 99 24 49 82	Tananger Frisørsalong Torkelstien 3, 4056 Tananger Tlf. 51 69 66 51
 Hedmark	 Hedmark	Sentrum Regnskap AS Kongsberg Tlf. 32 86 70 30	Helse Stavanger HF, SiR Rehabiliteringsklinikken Seksjon Burn Østerlide Tlf. 51 84 67 50
 Hedmark	 Hedmark	Hurum Produkter ønsker NFU lykke til www.hupro.no	 Sør-Trøndelag
 Hedmark	 Hedmark	Svea Maskiner as Alt i: • verktøy • maskiner og rekvisita Tlf. 32 27 77 50 - Drammen	Oddvar Hagen Gartneri og Blomster 2651 Østre Gausdal - Tlf. 61 22 46 66
 Hedmark	 Hedmark	 Hedmark	Norgesmøllene DA 7350 Buvika Tlf. 72 86 60 00 - Fax. 72 86 60 01
 Hedmark	 Hedmark	Utstillingsplassen Eiendom AS Vangsv. 111, Postboks 403 2303 Hamar - Tlf. 62 54 00 50	Johan Kjellmark AS Entreprenørfort. Røros Tlf. 72 41 48 88
 Hedmark	 Hedmark	BG Tre AS Solvinv. 223, 2335 Stange Tlf. 62 58 58 00 Fax. 62 58 32 03	Midtre Gauldal ASVO AS Rådhuset, 7290 Støren Tlf. 72 40 32 09 - Fax. 72 40 32 10
 Hedmark	 Hedmark	Brødr. Wolla Snekkerbedrift A/S 2415 Heraldsbygd Tlf. 62 41 81 50	Østfold
 Hedmark	 Hedmark	Åker Herrefrisørsalong Todderudvn. 13, 2322 Rådabu Tlf. 62 52 43 61	Murer Lasse Marthinsen Sellehakk Mob 920 82 468
 Hedmark	 Hedmark	Svartbekk-Kroa AS 2411 Elverum Tlf. 62 41 37 50	Normaxim A/S Pb. 51, 1620 Gressvik Tlf. 69 32 71 44 - Fax. 69 32 64 62
 Hedmark	 Hedmark	 Oppland	Tom`s Rørleggerservice Ring når du vil: Få problemet løst raskt Vi har god service og oppfølging Bli fornøyd 905 46 873
 Hedmark	 Hedmark	Jevnaker Omsorgs- og Rehabiliteringssenter Ole B. Bergsvei 1, 3520 Jevnaker Tlf. 61 31 59 00	
 Hedmark	 Hedmark	Gjøvik Mekaniske Verksted AS Sivesindv. 12, 2834 Hundedalen Tlf. 61 17 15 33	
 TRELLEBORG Trelleborg Viking AS Pb. A, 3051 Mjøndalen Tlf. 32 23 21 00 - Fax. 32 23 22 00	Borregaard Skoger AS Pboks 102, 2401 Elverum Tlf. 62 41 96 50 Fax. 62 41 96 79		

VAREBESKRIVELSE	Å PRIS	ANTALL
Hefte: En individuell og inkludert hjemmetjeneste	110,-	
NFUs Jubileumshefte 30 år	30,-	
Hjelpevergeordningen	30,-	
Hjelpevergeordningen, medlemspris	15,-	
Tema: Livssituasjonen - 10 år etter reformen (SFA 6/01)	70,-	
Tema: Eget hjem (SFA 1/03)	70,-	
Juridisk artikler (SFA X/03)	50,-	
Video: Helt topp (til leie)	90,-	
Soler i keramikk – serie på tre av Herleik Kristiansen	50,-	
STUDIEMATERIELL		
Håndbøker, hele settet	500,-	
Håndbøker Studieperm ☐ stk Organisasjonsperm ☐ stk	100,-	
Håndbøker, Saksområde 1 ☐ stk 2 ☐ stk 3 ☐ stk 4 ☐ stk.	100,-	
Pengene mine	35,-	
Kommunevalg	35,-	
Stortingsvalg	35,-	
Seksualitet og samliv del 1	35,-	
Seksualitet og samliv del 2	35,-	
Seksualitet og samliv – veileder for kurslærer	35,-	
Vi og samfunnet	35,-	
Tillitsvalgt i organisasjonen NFU	35,-	
NFU – en organisasjon	35,-	
NFUs prinsipprogram	35,-	

Prisene for studiemateriell vil endres som følge av ny grafisk profil.

Gjelder ved både bestilling og innmelding:

Navn: _____

Adresse: _____

Poststed: _____

Ved innmelding

Enkeltmedlem kr 400,-

Minstepensjonist kr 200,-

Familiemedlem kr 200,-

Barn under 18 år kr 50,-

Fødselsdato: _____ Sammen med enkeltmedlem: _____

Fylkes- eller lokallag: _____

Kontakt oss!

Landsstyret

Forbundsleder

Helene Holand
22 39 60 50/91 12 24 59
helene@nfunorge.org

Nestleder

Gunn Strand Hutchinson
91 33 82 99
gunn.strand.hutchinson@hibo.no

Steinar Sandnes

57 00 92 46
steinar.sandnes@c2i.net

Hilde T. Skumsrud

61 17 23 55
hilde-ts@frisurf.no

Alf Anvedsen

52 71 21 27
alf.anvedsen@
haugesund-sparebank.no

Tor Eikeland

90 11 80 75
tor.eikeland@trygdeetaten.no

Kari Melby

33 77 95 65
kar-melb@online.no

Nasjonalt

**Norsk Forbund for
Utviklingshemmede**

Rosenkrantzgt. 16
0160 Oslo
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60

post@nfunorge.org

Bankgiro: 8200.01.93417
Postgiro: 0814.30.50085
NFUs gavefond: 8200.06.35673

Fylkeslagene

NFU Oslo Fylkeslag

Sporveisgaten 10, Etg. 4
0354 OSLO
22 69 54 10
info@nfu-oslo.no

NFU Akershus Fylkeslag

Postboks 33
1914 YTRE ENEBAKK
66 81 90 90/64 92 62 53
tbh@bluezone.no

NFU Østfold Fylkeslag

Vinjesvei 16 A
1605 FREDRIKSTAD
69 31 98 63
nfu-ostfold@fredrikstad.online.no

NFU Hedmark Fylkeslag

v/Eva Olsen Høisveen
Ringsakervegen 38
2380 BRUMUNDDAL
62 34 09 14/48 19 39 60
eo-ho@online.no

NFU Oppland Fylkeslag

v/Anne-Lise Arnkværn
Bankgata 19 g
2609 LILLEHAMMER
61 25 28 10
ala@nesodden.com

NFU Buskerud Fylkeslag

Kontakt ved lokallag

NFU Vestfold Fylkeslag

Baglergt. 3
3111 TØNSBERG
nfu.vf@frisurf.no

NFU Telemark Fylkeslag

v/Anny Andersen
Håkonsgate 9
3660 RJUKAN
35 09 19 07

NFU Aust-Agder Fylkeslag

v/Eirik Nesbu
Nordisvegen 7f
4760 BIRKELAND
37 27 86 80/90 75 28 27
eirik.nesbu@c2i.net

NFU Vest-Agder Fylkeslag

v/Jan Harald Lilledrange
Meiseveien 4
4400 FLEKKEFJORD
38 32 38 69/90 77 26 68
reklame@rt.no

NFU Rogaland Fylkeslag

Ryfylkegt. 22
4014 STAVANGER
51 89 15 50
nfurogaland@tiscali.no

NFU Hordaland Fylkeslag

Teatergt.15
5010 BERGEN
56 14 31 58
nfuhordaland@yahoo.com

NFU Sogn Og Fjordane Fylkelag

V/ Gunhild Skinlo
Boks 118
6821 SANDANE
57 86 54 66/47 60 59 84
gunhildterese@hotmail.com

NFU Møre Og Romsdal Fylkeslag

Postboks 9140
6023 ÅLESUND
70 17 29 15/92 08 31 04
nfumr@adsl.no

NFU Sør-Trøndelag Fylkeslag

Postboks 2646 Sentrum
7415 TRONDHEIM
72 87 12 66/93 09 28 54
s.nyland@online.no

NFU Nord-Trøndelag Fylkeslag

v/Turid Inderberg
Postboks 304
7600 LEVANGER
95 04 73 13
turid.inderberg@levanger.
kommune.no

NFU Nordland Fylkeslag

Postboks 843
8001 BODØ
75 52 40 48/91 72 47 08
nfu-nord@online.no

NFU Troms Fylkeslag

v/Ellinor Pedersen
Njordsvei 39
9019 TROMSØ
77 67 13 53/98 24 25 92
leder@nfu-troms.no

NFU Finnmark Fylkeslag

v/Anders Vannebo (nl)
Kautokeinoveien 82
9518 ALTA
78 43 34 49/95 91 00 02
andevann@online.no

Wenche Nilsen
Født i Alta 1967. Bor og arbeider i Alta.

TEKNIKKER: Wenche Nilsen sin hovedteknikk er broderi. Hun komponerer sine egne mønstre og det er nesten alltid et menneske som fremstilles. Denne skikkelsen fremkommer med stor variasjon i form, farger, bakgrunn og broderingsteknikk. Det er også store variasjoner i fremstillingen av dette mennesket fra de ulike periodene i hennes liv. Bilder sydd i den senere tid er for eksempel mer kantet i fremstillingen, mens bilder laget i en tidligere periode bærer preg av mer runde former. De som arbeider med Wenche Nilsen tror at det er selvportretter hun lager i og med at skikkelsen som fremkommer mangler en del sanser (munn/nese og ører) slik Wenche også gjør (stum/døv). Hun er veldig bevisst i sitt valg av farger, og velger ofte klare og sterke farger. Hun broderer på stramei med 3-tråds strikkegarn. I tillegg til broderingen vever og strikker hun.